

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Osman TAŞAN

Sayın Okurlar

Değerli meslektaşlarım.

Kırküç yıldan bu yana aralıksız sürdürülen Jeoloji Kurultaylarından birinde daha birlikte olmanın mutluluğu içindeyiz.

Başlangıçta, ilk meslek örgütümüz olan Türkiye Jeoloji Kurumu tarafından yapılmaya başlanan Türkiye jeoloji Kurultayları, 1974 yılında TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının kuruluşundan sonra, zaman zaman her iki örgütün ortak çabalarıyla düzenlenmiş, 1988 yılından itibaren de Odamız tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Beş gün sürecek olan 43. TÜRKİYE JEOLOJİ KURULTAYI'nda her biri Ülkemiz, toplumumuz ve mesleğimiz açısından önemli konular üzerinde sunulacak bildiriler, çeşitli oturumlarda tartışılarak zenginleşecektir.

Kurultayımızın, meslek alanımızdaki bilgi üretimi ve iletişiminin ve mesleki dayanışmanın geliştirilmesi yanında madencilik, enerji, inşaat ve ulaşım sektörlerindeki jeolojik-jeoteknik etüdlerin nicelik ve nitelik olarak geliştirilmesi işlevleri de bulunmaktadır.

Ülkemizin yeraltı doğal kaynaklarının araştırılıp bulunması ve değerlendirilmesi, doğanın ve insanlarımızın deprem, heyelan, toprak kayması gibi doğal afetlerden korunması, toplu yerleşim alanlarının seçimi, imar planlamaları, büyük mühendislik yapılarının inşa edileceği yerlerin saptanması ve güvenlik içinde kullanılması, kara ve demir yollarının güzergâhlarının saptanması, sağlıklı çere düzenlemeleri, kıyılarımızın olumsuz doğa koşullarından ve insanların bilinçsiz müdahalelerinden korunması ve kentlerin giderek artan yeraltı suyu gereksinmelerinin karşılanması gibi jeoloji mühendisliğini doğrudan ilgilendiren alanlarda üretilen teknik hizmetler yeterli düzeyde midir?

Odamızca şimdiye kadar gerçekleştirilen büimseReknik etkinliklerin, değişik sektörleri düzenleyen yasalar üzerindeki önerilerimizin veKurultaylanımızın yeterli katkı ve etkiyi yarattığını söyleyemeyiz,

Sayın okurlar

Değerli meslektaşlarım,

Ülkemiz deprem, heyelan», gibi doğal afetlerin oluşumunu kolaylaştıran jeolojik, topoğrafik ve meteorolojik özelliklere sahiptir,

Son 60 yılda depremler nedeniyle 70 bine yakın yurttaşımız, yaşamını yitirmiş, 400 bine yakın konut yıkılmış ve hasar görmüştür, Buna karşın Ülkemizin Deprem Bölgeleri Haritasının gerektirdiği düzenleme ve önlemler yerine getirilememektedir. Kaldı ki, 1952 yılından önceki jeolojik verilere göre hazırlanmış bu Deprem Bölgeleri Haritası artık yetersiz kalmaktadır. Bu haritanın basılmasından bu yana Ülkemizde birçok jeolojik-tektonik etüdler ve jeolojik harita alımı çalışmaları gerçekleştirilmiş ve il-ilçe-köy-mahalle ayrıntısına inen yeni veriler elde edilmiştir. Bu verilerin de yansıtılacağı yeni bir Deprem Bölgeleri Haritasının hızla basımına geçilmesi ve toplu yerleşim alanlarının, büyük mühendislik yapılarının, sanayi bölgelerinin yerlerinin saptanmasından, inşa edilecek konut ve diğer yapıların karakteristiklerinin belirlenmesine kadar tümüyle bu haritaya uyulması sağlanmalıdır.

Ülkemiz » özellikle Karadeniz Bölgesi - heyelan oluşumunu kolaylaştıran doğal özelliklere sahiptir. İnsanların doğaya bilinçsiz müdahalelerinden kaynaklanan olumsuzluklar da bu doğal nedenlere eklenince tehlike daha da artmaktadır. Özellikle son yıllarda büyük can ve mal kaybına yol açan Karadeniz Bölgesindeki heyelanlar bunun acı örnekleridir.

Karadeniz Bölgesi gibi "potansiyel heyelan alanı" durumundaki yörelerin tümüyle ele alınarak jeolojik - jeoteknik etüdlerinin gerçekleştirilmesi ve arazi kullanım haritalarının zaman yitirilmeden yapılarak kullanıma açılması gerekir.

Bu çalışmalarını gerçekleştirmekten sorumlu Afet İşleri Genel Müdürlüğünde yeterli sayıda meslektaşımızın bulunmaması ve 7269 Sayılı Doğal Afetler Yasasındaki eksiklikler büyük sorunlar yaratmaktadır. Afet İşleri Genel Müdürlüğünün, çalışma alanı olarak sadece "meskun bölgelerle sınırlı olması, bu Yasa'nın zaman yitirilmeden düzeltilmesi gereken bir eksikliğidir,

Deprem ve heyelan gibi doğal afetlerin zararlarının en aza indirilmesi için alınması gereken kısa ve uzun vadeli önlemler teknik düzeyde bilinmeyen şeyler değildir. Yasal düzenlemelerle birlikte, bir miktar daha fazla parasal kaynak ayırarak ilgili kuruluşların uzman teknik eleman kadrolarını genişletmek atılması gereken ilk adımdır,

Doğal afetler Yasasında yapılacak değişikliklerle, Afet İşleri Genel Müdürlüğü görev alanının "meskun bölgelerle sınırlı kalmaması öncelikle sağlanmalıdır, Ayrıca İmar Yasası, Yeraltı Suları Yasası, Çevre Yasası ve Kıyı Yasası'nda yapılması gereken değişiklikler deprem ve heyelan riskinin azaltılması yanında sağlıklı çevre düzenlemesinin, çağdaş kentleşmenin, risksiz yapılaşmanın ve iyi korunmuş doğanın da güvencesi olacaktır»

Sayın okurlar

Değerli meslektaşlarım,

Sağlıklı çevre koşulları oluşturma ve doğayı koruma düşüncesi; insanları "doğayı olduğu gibi koruma" noktasına değil, doğaya bilim ve teknolojiye gelişmelerin yol göstericiliğinde "bilinçli müdahale" noktasına götürürse anlamlı olabilir, Zira insanlar yiyecek, giyecek gibi doğal gereksinimleri yanında, sanayi girdileri olan madensel kaynakları arayıp bulmak ve değerlendirebilmek için doğaya müdahale etmek zorundadırlar.

Her çeşit bayındırlık hizmetlerinin gerçekleştirilmesi de doğaya müdahaleyi zorunlu kılmaktadır.

Metal ve metal olmayan madenlerin, kömür, petrol, radyoaktif mineraller ve termal su gibi enerji kaynaklarının araştırılması, bulunması ve değerlendirilmesi çalışmalarını da doğaya kaçınılmaz olarak yapılan müdahalelerdir,

Önemli olan bu müdahalelerin, bilim ve teknolojinin sağladığı olanaklarla bilinçli olarak yapılabilmesidir.

Yeraltı doğal kaynaklarının ülke ekonomisine kazandırılması için yapılması gereken çalışmalar, çeşitli yasalarla düzenlenmiş bulunmaktadır. Yeraltı Suları Yasası, Petrol Yasası, Jeotermal Enerji Yasası ve 3213 Sayılı Maden Yasası, üzerinde durulması gereken örneklerdir,

Özellikle 3213 Sayılı Maden Yasası, madencilik projelerinin sağlıklı jeolojik verilere dayandırılmasını sağlamaktan uzaktır ve maden arama faaliyetinin işletme boyunca sürdüğü gerçeğine aykırı hükümler içermektedir.

Maden Yasasında, bu yazının konusu olmayan eksiklik, aksaklık ve yanlışlıklar vardır, Başta MTA Genel Müdürlüğü olmak üzere madencilik sektöründe çalışmalar yapan kamu kuruluşlarıyla özel kuruluşların ve ilgili meslek odalarının görüşleri de dikkate alınarak, Maden Yasası'nda gerekli değişikliklerin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu haliyle 3213 Sayılı Maden Yasası ve Uygulama Yönetmelikleri para, emek ve zaman israfına, sağlıklı maden arama faaliyetlerine, doğaya yapılacak bilinçsiz müdahalelere, sağlıklı çevre oluşumuna ve verimsiz maden işletmeciliğine kaynaklık etmektedir.

Sayın okurlar

Değerli meslektaşlarım,

Meslek alanımızı ilgilendiren değişik sektörlerdeki teknik çalışmaların düzenleyen Yasa ve Yönetmelikler ne kadar olumlu olursa olsun, bu sektörlerde görev alan meslektaşlarımız bilimsel ve teknik birikimleriyle ve sosyal - kültürel yaşamlarıyla çağın içinde olmadıkça nitelikli teknik hizmet üretimini gerçekleştiremezler.

Üniversite yıllarında gerçekleşecek nitelikli eğitim, daha sonra çeşitli kuruluşların bünyesinde gerçekleşecek meslek içi eğitim çalışmalarını ve meslek odalarının yapılan bilimsel teknik etkinlikler, kaliteli teknik hizmet üretiminin asgari koşuludur, Ne yazık ki bu konuda olumlu sözler söylemek olanaksızdır. Ülke gerçekleri dikkate alınmadan jeoloji bölümlerine alınan yüzlerce öğrenci, laboratuvar olanaklarından ve arazi uygulama çalışmalarından yoksun olarak mezun edilmektedir, Bu durum, diğer sakıncaları yanı sıra meslek alanımızdaki işsizlik oranının yükselmesinde önemli bir unsur oluşturmaktadır. Diğer mühendislik dallarında da benzer uygulamalar söz konusudur,

Hükümet-DPT-Üniversiteler-İlgili meslek Odaları ile kamu ve özel kuruluşların görüşleri de alınarak bu konuda hızla çözüm üretilmesi gerekmektedir.

Çeşitli sektör ve kuruluşlardaki meslektaşlarımızın ekonomik sosyal durumları ise, onların çağın çeşitli olanakları ile donanmış sosyal bir varlık olarak ortaya çıkmalarını sağlayacak düzeyden çok uzaktır. Meslektaşlarımızın ekonomik ve sosyal düzeylerindeki düşüş artarak sürmektedir, Son on yıl içinde kamu sektöründe görev yapan meslektaşlarımızdaki düşüş oldukça belirgindir, Millî gelir içinde ücretlilerin payı % 36,8'den % 15,5'e düşmüştür. Yılbaşında ve yü içinde maaş ve ücretlerde yapılan artışlar birkaç ay içinde aşınmaktadır,

Kaldı ki jeoloji mühendisliği, çalışma koşulları daha zor ve riski daha çok olan bir mühendislik disiplini-
dir.

Tüm bu ekonomik ve sosyal güçlükler içindeki meslektaşlarımız, bu olumsuzlukları bir ölçüde giderme-
nin araçları olabilecek düşünsel ve örgütsel olanaklardan da yoksundurlar.

Dileğimiz ve çabamız, diğer bilimsel, teknik ve sosyal etkinliklerimizle birlikte Kurultaylanmın da bu
düşünsel ve örgütsel olanakların yaratılmasına katkıda bulunması yönündedir.

Üyelerimizin de bu anlayışı benimsediklerine inanıyoruz.

Değerli meslektaşlarım,

Odamızca düzenlenen 43. TÜRKİYE JEOLojİ KURULTAYI, üyelerimizin gönüllü katılımları yanında,
başta M.T.À Genel Müdürlüğü olmak üzere birçok kamu kurum ve kuruluşu ile özel sektör kuruluşlarının
çeşitli katkıları ile gerçekleşmektedir. Katkı ve desteklerini esirgemeyen tüm kişi ve kuruluşlara TMMOB Jeo-
loji Mühendisleri Odası adına teşekkürlerimi sunarım,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının bu Kurultaydan güçlenerek çıkacağına ve 43* TÜRKİYE JEO-
LOJİ KURULTAYI'nın, meslek alanımızdaki bilimsel - teknik bilgi üretimi ve iletişiminin geliştirilmesine
katıda bulunacağına inanıyorum,

En iyi dilekelerimle saygılarımı sunarım.